

nødvendigt. Dette Kirkeligningsbidrag, der saaledes skal fordeles over Kjøbenhavn, kan andrage indtil $\frac{1}{3}$ pCt. af den skattepligtige Indkomst, d. v. s. det kan det uden Kommunalbestyrelsens Samtykke, med dens Samtykke kan det andrage mere. Det er en meget betydelig Sum, og denne Paragraf handler derfor om et for Kjøbenhavns Befolkning meget vigtigt økonomisk Spørgsmaal, det er en aarlig Sum af mellem 225,000 og 250,000 Kr., der her er Tale om. Paragraffen er jo i Virkeligheden kun en Genindbringelse af det Lovforslag, den forrige Kultusminister Bjerre fremsatte i Foraaret, men som han ikke fik gennemført. Der er enkelte Forandringer deri, men i Hovedsagen er det det Lovforslag, som den forrige Kultusminister indbragte, men som ikke blev gennemført her paa Rigsdagen. Den Gang truede ganske vist Kultusministeren med, at gennemførte Rigsdagen ikke dette Lovforslag, som i Hovedsagen er en Fornydelse af den gamle bortfaldne Lov af 1888, saa vilde der ske noget meget slemt, saa vilde Kirkestyrelsen blive nødt til at paaligne de nødvendige Kirkeudgifter paa de enkelte Sogne, og det vilde særlig ramme de fattige Sogne. Ærede Medlemmer ville ved at se efter i Anmærkningerne til Lovforslaget, som det forelaa i Foraaret, finde en Række Bemærkninger, som vise det, som den forrige Kultusminister kaldte den kirkelige Nødstilstand i Kjøbenhavn. Ved den kirkelige Nødstilstand forstod han ikke, at der var for faa Kirker, men at der var for mange, nemlig saa mange, at de ikke kunde bære sig, Konkurrencen mellem de mange Kirker, der planløst vare opførte, var saa stor, at en hel Mængde Kirker vare i Nød, de kunde ikke klare sig. Det var store Summer, det drejede sig om, for en enkelt Kirke, Frue Kirkes Vedkommende, vilde der forders 142,000 Kr. til Istandsættelsesarbejder. Kultusministeren sagde den Gang, at gennemførte vi ikke denne Lov, vedtog vi ikke paa ny Loven af 1888 i den Skikkelse, hvori han fremsatte den, vilde man ganske rolig gaa til at paaligne os saadanne Udgifter paa de enkelte Sogne, og det vilde ske allerede i Sommer. Det er imidlertid ikke sket, hvoraf man kan lære, at det ikke altid gaar, som Præsten prædiker, ikke en Gang, som Kultusministeren truer med. Der er ikke sket nogen saadan Paaligning, trods den forrige Kultusministers aabenbare Trusler dermed. Sagen ligger heller ikke saa klart, som den kan synes. Selv om man ikke fornyer Loven af 1888, er det meget tvivl-

somt, om man saadan uden videre — i hvert Fald naar man har en frisindet Regering, en frisindet Kultusminister — kan falde tilbage paa den tidligere Tilstand. Den var nemlig ulovlig. Den Maade, hvorpaa man fra 1868—86, tror jeg, det var, ogførte Kirker her i Kjøbenhavn, var aldeles ulovlig, derom synes jeg ikke, der kan være Tvivl, idet man den Gang opførte Kirker ved Laan, og saa bagefter lod Laanet forrente og afdrage ved Ligning paa Sognemenighederne. Det, man falder tilbage paa, er D. L. 2—22—64 og 65, men disse Paragraffer ere ikke ganske klare; de have i alt Fald ogsaa andre Udveje end Paaligning. § 64 siger: „Kand Kirken med sin egen Indkomst ej hielpis, da skal Kirkens Forsvar overveie og betænke, ved hvad Middel den hielpis kand, om de andre Kirker, som ere under hans Tilsyn og ere ved Evne og Forraad, kunde komme den til Hielp med Laan og Forstrekning, eller og, om den kan hielpis med Sognemændens Tilskud, eller i andre Maader“, og § 65 siger, at ved særlige, større Istandsættelsesarbejder „kand Sognefolket efter deris egen Andagt det lade giøre, hvor Kirkerne dertil ikke have Formue“. Altsaa ved større Istandsættelsesarbejder kræves udtrykkelig Sognemændens „egen Andagt“, det vil paa moderne Dansk sige: Kommunalbestyrelsens Samtykke. I den Paragraf, den højtærede Kultusminister her foreslaar os, kræves intet saadant Samtykke, men kun en Erklæring. Herimod vil jeg protestere. Det er en Indskrænkning af Kommunalbestyrelsens Myndighed. Og hvad Spørgsmaalet om Driften af Kirker, der ikke kunne bære sig, angaar, siger D. L. 2—22—64, at man først kan prøve det Middel, om der ikke skulde være formuende Nabokirker, som kunde hjælpe den fattige Kirke. Man faar altsaa der nævnt en Vej, man først skal prøve, forinden man gaar til Ligning — for øvrigt tales der ogsaa om andre Maader, som man muligvis kunde bruge. Altsaa, efter de Oplysninger, den forrige Kultusminister fremsatte, er det meget store Summer, det drejer sig om; han gennemgik en Mængde Kirker ogsaa i den indre By, til hvis nødvendige Istandsættelse og Vedligeholdelse der kræves store Summer, og gaar dette Forslag igennem, ville de stige betydeligt. Der findes nemlig i § 7 den Bestemmelse, at Udlejning af Kirkens Stolestader ikke fremtidig maa finde Sted. Det er baade kirkelig set og demokratisk set en udmærket Bestemmelse; en Mængde Forargelse vil tages bort fra Kirkerne ved